

Jerusalem, la ciutat anafrodisiàca

Un recorregut difícil per aconseguir gaudir de les nits estivals a la ciutat tres vegades santa

JOAN GARÍ

Jerusalem és, segons l'escriptor Amos Oz, "una ciutat de fanàtics". Cal entendre què vol dir això. A Jerusalem viuen uns 750.000 habitants. El 64% són jueus, el 32% musulmans i el 2% cristians. Els fanàtics a què es refereix Oz són els jueus haredim o ultraortodoxos, identificables per la seva vestimenta impertorbable: pantalons, jaqueta i barret negres i camisa blanca. Són uns tipus certament peculiars, que no treballen (viuen dels subsidis governamentals) ni fan el servei militar, resideixen en barris separats i volen dones decoroses, i no senten cap respecte pel sionisme i la seva mística de la construcció de l'Estat.

Al costat d'aquests -a una discreta distància- hi ha els jueus ortodoxos, que configuren la dreta religiosa tradicional (sionista), una mica més moderada en els costums. Però com que Jerusalem -això és ben sabut- no només és la capital d'Israel (no reconeguda per l'ONU) sinó un lloc sagrat per a les tres religions monoteïstes, és obvi que les feixugues càrregues de l'esperit poden arribar a ser-hi abassegadores. En un context així, com pot anar la vida nocturna en aquest estiu mediterrani que convida a sortir al carrer, prendre una cervesa i fer, si cal, una mica de gresca?

Els 'indignats'

L'estiu a Jerusalem no és tan avorrit com sembla, en realitat. Obviament, no té res a veure amb els paràmetres habituals a Tel Aviv, on hi ha *night clubs* o *sex shops*, per exemple, antres que serien contemplats amb horror pels fidels més fervents de totes tres religions. A la Ciutat Santa, en tot cas, hi ha emocions de diferent calibre.

El meu hotel, per exemple, està a dos passos del Parc de la Independència, un dels llocs neuràlgics dels *indignats* locals. La revolta dels "joves amb tendes de campanya" (com se la coneix aquí) va començar a Tel Aviv, però fa dies que s'ha estès a la capital i la resta de les grans ciutats.

Com en el cas espanyol, el detonant de la protesta és el preu de la

vienda, però s'hi han sumat mares solteres, col·lectius professionals o colles pacifistes (com Encompass) que denuncien el tracte que l'exèrcit israelià reserva als palestins en els territoris ocupats. Els joves han instal·lat focus i fan gatzara bona part de la nit. A la seva manera, el seu bon ambient ha amenitzat l'estiu de la ciutat més sagrada del món.

Terrasses a l'aire lliure

Si busquem, però, diversions més convencionals, haurem de fer cap al cèntric carrer Ben Yehuda i els seus adjacents, reservats als vianants. Amb el crepuscle s'hi orquestra una xarxa de pizzeries, gelateries i establiments de menjar ràpid amb terrasses a l'aire lliure que ens podrien fer oblidar, per un moment, que ens trobem a la vinya més vigilada del Senyor. Llavors podem veure jueus de tota mena (fins i tot algun ultraortodox despistat) fruit de la nit estival, mentre enmig del carrer una dona robusta amb una arpa entona sense pauses l'*Hallelujah* de Leonard Cohen (cançó molt popular a Israel).

Si pretenem, però, diversions més exclusives, haurem de fer cap

'Indignats'
Joves que no poden pagar pisos, mares solteres i col·lectius pacifistes han sortit al carrer

CONTRAST

01. Els indignats també hi han acampat. 02. Al vespre és fàcil trobar terrasses agradables. 03. Els carrers són animats. 04. Per visitar el Gòlgota cal fer moltes cues. RAMON USO

al complex de la Colònia Americana o a la Colònia Alemanya. L'Hotel de la Colònia Americana, situat en ple Jerusalem est (la zona àrab, que va quedar sota jurisdicció jordana fins a la guerra del 1967), ha estat un lloc de reunió d'hostes importants durant tot el segle XX, de Winston Churchill a Graham Greene. Els seus cafès són llocs habituals de reunió per a diplomàtics i periodistes, un petit oasi que els permet escapar-se dels rigors de tants déus confabulats.

Cervesa i menjar 'kosher'

A l'altra punta de la ciutat, la Colònia Alemanya és un barri que concentra alguns dels bars més *chic*, com el HaMoshava (el que tarda més a tancar a la nit i ofereix més bons preus en les begudes), el Selina o el Joy & Grill Beer, orgullós d'oferir vint classes diferents de cervesa. Tots aquests establiments són al mateix carrer -Emek Refaim- i ofereixen menjar *kosher* (d'acord amb les normes dietètiques dels jueus).

Som a Jerusalem, però. És probable que el visitant desitgi una emoció nocturna diferent. Llavors, li recomanaré que vagi a la Ciutat

Antiga i pugui per la Via Dolorosa. A les deu de la nit, una multitud de palestins ho envaeixen tot. Vénen de la mesquita i s'adrecen per tots els carrers cap a la porta de Damasc, que porta a Jerusalem est, on hi ha casa seva. Això també és *Jerusalem by night...**

Tres fervors i un sol Déu **verdader**

L'arquitectura de Jerusalem ha estat sempre condicionada per les religions

J.G.

Jerusalem és una ciutat venerable per a les tres religions monoteistes. Per als jueus és el lloc on el rei David va establir la capital del Regne d'Israel i Salomó va construir el seu temple. Els cristians hi commemoren el lloc on va viure, va predicar i va morir Jesucrist. I els àrabs hi tenen la seva ciutat més sagrada, a banda de la Meca.

Aquesta unanimitat ha condicionat, històricament, l'arquitectura del lloc. Han passat molts segles des que el temple de Salomó senyorejara la primitiva Jerusalem. Avui dia d'aquell mític edifici (reconstruït per Herodes i tornat a enderrocar per les legions de Titus l'any 70) només en queda en peu l'anomenat Mur Occidental, també conegut per Mur de les Lamentacions. Fins aquí s'adrecen ritualment els jueus més fervorosos a donar-se cabotades, en la creença que és el lloc on Déu va crear Adam.

Els àrabs, al seu torn, consideren el mont del Temple (al capdamunt del Mur de les Lamentacions) el lloc on Mahoma va emprendre la seva marxa nocturna cap al cel. Hi veneren la Cúpula de la Roca i pregunuen a la mesquita d'Al-Aqsa, però el recinte sol estar vetat per als visitants no musulmans, en prevenció de disturbis.

Per als cristians, finalment, Jerusalem és l'escenari primordial de l'exemple i la passió de Jesús. Aquí hi ha la Via Dolorosa, l'estret carreró on Jesús va haver de carregar amb la creu fins al Gòlgota. Sobre la pedra concreta –i suposada– on es va erigir aquesta creu es va aixecar l'església del Sant Sepulcre, un dels espais més emotius per als creients en la fe de Crist.

El temple té un aire dens i vell, com la rebotiga d'un brocanter. Em recorda invariablement la impressió que li feien a Josep Pla les esglésies, amb la seva "desagrada-

bilíssima sensació de mala olor inconcreta –d'aire respirat i tornat a respirar, esgotat, devastat".

Sis confessions cristianes (armenis, catòlics, grecs, assiris, egipcis i coptes) es reparteixen la titularitat del temple, no sempre amb harmonia. La gent s'hi agenolla davant la pedra de la unció (on va ser depositat Jesucrist després de davallat de la creu), la besa apassionadament i hi arrossega les creus de requincalla que ha comprat a les botigues que devoren els carrers adjacents al temple. Al final –suprema ironia–, els mercaders del temple hi han imposat la seva llei i han guanyat la partida al fill del fuster que no volia honors ni riqueses.

Sobrecàrrega d'emocions

El circuit cristià es pot completar a uns quants centenars de metres de la Ciutat Vella, a la muntanya de les Oliveres. En aquest lloc hi ha l'hort de Getsemaní, on els romans van prendre Jesús; unes oliveres amb dos mil anys de vida certificada acullen el visitant, que comprèn de sobte que la dieta mediterrània inclou també una sobrecàrrega d'emocions pietoses. A la vora d'aquest hort s'aixeca l'església de Totes les Nacions.

Quan s'ha dut a terme tot el recorregut, només queda anar a prendre un suc de magrana a la paradeta d'algun àrab somrient. És el moment de reflexionar sobre un lloc que durant tants segles ha estat disputat amb mala cara pels servidors d'un mateix Déu amb tres noms diferents.

També el suc de magrana és un oli sagrat, amb totes les propietats que necessita l'esperit. És probable que la terra eixuta i aspra de Palestina sigui santa, però els sempre apassionats cors dels homes que la veneren necessitarien una mica més de ventilació. És un consell, si més no.*